

i když tím škoda skutečná nebyla způsobena (slova »takové provinění« §u 432 tr. zák. a dovolávané tím ustanovení §u 431 tr. zák.). Okolnost, že nedbalost stěžovatelova nebyla příčinou smrti Marie H-ové, jež dle předpokladu nalézacího soudu vrhla se v sebevražedném úmyslu pod vlak a svůj úmysl byla by provedla i bez nedbalosti stěžovatelovy, nevyklučuje, že tato nedbalost mohla se státi příčinou úrazu jiných osob, takového úmyslu nemajících, kdyžtě — jak rozsudek na základě výpovědi svědka S-a dále zjišťuje, — chodívá tam mnoho lidí cestou, již bylo stěžovateli uzavřítí závorami po dobu, kdy projíždí vlak místem, kde ona cesta a železniční trať se křížují. Není-li stěžovatel zodpovědným za smrt H-ové, poněvadž by ji nebyl ani řádným plněním svých povinností zamezil, zodpovídá přece za to, že opomenutím řádného plnění své povinnosti způsobil nebezpečnost pro život, zdraví nebo bezpečnost těla jiných lidí, třebaže z tohoto nebezpečí nevznikla skutečná škoda někoho z těchto lidí.

Čís. 1442.

V sloužení československé mše v katolickém kostele a v hraní na varhany nelze spatřovati »vykonání násilí« ve smyslu §u 83 tr. zák.

K pojmu »více sebraných lidí« jest třeba, by více lidí, vnikajících protiprávně do cizího domu, si v době vniknutí uvědomilo, že se tak děje proti vůli oprávněného, a by si uvědomilo vzájemnou shodu a souhlasný účel svého podnikání.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1924, Kr I 269/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Jana S-a, Aloisa Z-a a Františka H-ho do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 15. února 1923, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí dle §u 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal právem, že se žalovaný Jan S. spouští podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin veřejného násilí dle §u 83 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že dne 28. září 1921, opomenuv vrchnost, s více lidmi sebranými vtrhl do římsko-katolického kostela sv. Ignáce v J. a tam vykonal násilí na jmění a statku. Ohledně obžalovaných Aloisa Z-a a Františka H-ho vrátil věc soudu své stolice, by ji znovu projednal a rozhodl. Zmateční stížnost státního zastupitelství do shora uvedeného rozsudku, pokud jím bylo dalších 11 obžalovaných sproštěno dle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro týž zločin, zavrhl.

D ů v o d y:

Ke skutkové podstatě zločinu veřejného násilí dle druhé věty §u 83 tr. zák. se vyžaduje jednak »vniknutí«, jednak »vykonání násilí« na osobě, do jejíhož domu nebo příbytku někdo buď s více lidmi sebranými nebo, byť i bez pomocníků, se zbraní vnikne, nebo na lidech domácích, na jmění a statku. Není-li tu jednoho z těchto pojmových znaků

zločinu, tedy buď »vniknutí«, jež ovšem na rozdíl od rušení míru pozemního nemusí býti násilným, jen stalo-li se proti výslovně projevené neb i jen pachateli předpokládané vůli oprávněného, nebo »vykonání násilí«, není splněna skutková podstata zločinu rušení míru domovního dle druhé věty §u 83 tr. zák. Posuzuje-li se s těchto právních hledisek činnost obžalovaného Jana S-a, nutno přisvědčiti jeho zmateční stížnosti, uplatňující hmotněprávní zmatek dle čís. 9 a) §u 281 tr. ř., že ve zjištění nalézacího soudu, na něž je zrušovací soud vázán, není obsažen pojmový znak »vykonání násilí«. Zločin dle druhé věty §u 83 tr. zák. spatřuje nalézací soud u obžalovaného Jana S-a v tom, že v katolickém kostele konal bohoslužby československé církve, že k tomu používal oltáře a v kostele bez dovolení dočasného správce setrval. Jak shora bylo uvedeno, vyžaduje se ke skutkové podstatě zločinu rušení míru domovního vykonání násilí buď na osobě, do jejíhož domu nebo příbytku pachatel vnikne, nebo na lidech domácích, na jmění a statku. V úvahu přichází v tomto případě vykonání násilí na jmění a statku. Tím jest ovšem každé protizákonné a svémocné zasahování do majetkové sféry jiného. V pouhém bohoslužebném výkonu při oltáři bez jakéhokoliv dalšího svémocného nakládání s předměty majetku jiného, nelze však spatřovati vykonání násilí na jmění a statku, zvláště když obžalovaný použil k bohoslužebnému výkonu svého vlastního obřadného roucha a svých vlastních bohoslužebných předmětů. Takový extensivní výklad zákonného pojmu: »a tam vykonal násilí . . . na jmění a statku« by šel příliš daleko a neodpovídal by duchu zákona, jenž zločin tento zařadil do hlavy jednající »o veřejném násilí« a čin sam opatřil marginální rubrikou čtvrtý případ veřejného násilí, spáchaný »násilným vpadnutím do cizího nemovitého majetku«. Jest ovšem pravda, že ke skutkové podstatě uvedeného zločinu se nevyžaduje, jak mylně rozsudek za to má, a jak shora bylo již podotčeno, by vniknutí bylo násilné, neboť stačí, stalo-li se proti výslovně projevené neb i jen pachateli předpokládané vůli oprávněného, pokud se týče jeho zástupce. Než přes to se vyžaduje »vykonání určitého násilí« (slova: »a tam násilí vykoná«), jež v pouhém předsevzetí bohoslužebného výkonu u oltáře bez jakéhokoli svémocného použití nějakých předmětů majetkových, kostelu náležejících, spatřovati nelze. Schází-li však pojmový znak »vykonání násilí«, není splněna skutková podstata uvedeného zločinu. Bylo proto zmateční stížnosti obžalovaného Jana S-a vyhověti a sprostiti ho z obžaloby pro zločin veřejného násilí dle §u 83 tr. zák., aniž by bylo třeba zabývati se ještě další otázkou, zda je na straně tohoto obžalovaného splněn také pojmový znak »vniknutí«, ačkoliv i v tomto směru má zrušovací soud důvodné pochybnosti o správnosti rozsudku, poněvadž z rozsudkového zjištění, dle něhož obžalovaný S., třebaž že věděl, že v kostele žádného práva nemá, tam přece šel, v kostele dokonce vytrval a bohoslužby vykonal, nelze ještě beze všeho dalšího usuzovati na to, že do kostela »vnikl«.

Zmateční stížnosti obžalovaných Aloisa Z-a a Františka H-ho, uplatňující zmatek dle čís. 9 a) §u 281 tr. ř., nelze rovněž upřítí oprávnění. Nalézací soud zjišťuje, že některými příslušníky církve československé

bylo připravováno vniknutí do kostela sv. Ignáce a že skutečně mezi některými těmito příslušníky bylo smloueno, že se po táboru lidu dne 28. září 1921 násilně do kostela toho vnikne jedině a výhradně za tím účelem, by kostel ten byl zabrán pro konání bohoslužeb československé církve. Dle dalšího rozsudkového zjištění byli obžalovaní H. a Z. při násilném otevírání dveří u kostela sv. Ignáce přítomni. Nalézací soud, navazuje na toto zjištění, vyslovuje, že je přesvědčen, že tito obžalovaní o tomto násilném vniknutí věděli. Nalézací soud zjišťuje konečně, že H. a Z. násilně otevřeli dveře od kůru. V tomto posléz uvedeném zjištění jest ovšem obsaženo, že obžalovaní H. a Z. — předpokládajíc ovšem, že se jedná o dveře u v n i t ě r kostela — v kostele vykonali násilí. Než k tomu musí se přidružit ještě další zákonný znak, totiž »vniknutí«. Zákonný pojem »více sebraných lidí« nevyžaduje sice jich předchozí úmluvu, jest však třeba, by více lidí, do cizího domu (bytu) současně protiprávně vnikajících, si ve chvíli vniknutí uvědomilo, že se tak děje proti vůli oprávněného, by si uvědomili dále vzájemnou shodu a souhlasný účel svého podnikání a aby tak sledovali též cíl jako ostatní. Nalézací soud neřešil této otázky s tohoto právního hlediska, spokojiv se pouze tím, že zjistil přítomnost obžalovaných při vniknutí jiných (při čemž opět nutno proti mylnému pojetí nalézacího soudu ohledně »vniknutí« poukázati na to, že není třeba, by bylo násilné) a že obžalovaní o tomto vniknutí věděli. Poněvadž schází zjištění v tom směru, že si obžalovaní ve chvíli vniknutí uvědomili, že se tak děje proti vůli oprávněného a že si dále uvědomili, vzájemnou shodu a souhlasný účel svého podnikání, a že tak sledovali též cíl jako ostatní, bylo rozsudek v tomto směru jako zmatečný zrušiti a věc ve smyslu §u 288 čís. 3 tr. ř. vrátiti soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Naproti tomu nelze přiznati oprávnění zmateční stížnosti státního zastupitelství, směřující proti rozsudkovému výroku, jímž obžalovaní Václav L., Karel K., Josef V., Josef Z., Václav M., Ladislav Č., Antonín J., Rudolf P., Václav S., Josef K. a Jan V. byli sprostěni z obžaloby pro zločin dle §u 83 tr. zák. Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř. Neoprávněna jest, pokud, zdůrazňujíc, že postavení obžalovaných S-a a L-a jako duchovních vůdců církevní obce československé bylo úplně stejné a že i činnost v kostele jednoho rovná se činnosti druhého, shledává vnitřní rozpor rozsudku dle čís. 5 §u 281 tr. ř. v tom, že jím jednání obžalovaného S-a skutkové podstatě zločinu §u 83 tr. zák. podřaděno bylo, kdežto, pokud jde o obžalovaného L-a, se tak nestalo, a pokud dále namítá, že se tento rozpor, zejména pokud jde o otázku, zda obžalovaný S. věděl o vniknutí (předem) čili nic, opakuje ohledně všech ostatních obžalovaných, kteří byli z obžaloby sprostěni. Vnitřní rozpor rozsudku jako důvod zmatečnosti čís. 5 §u 281 tr. ř. je zde pouze tehdy, zjišťují-li se v rozsudku s k u t e č n o s t i, které, vylučující se navzájem, nemohou logicky myšleny býti vedle sebe. Rozporu této povahy nevytýká rozsudku vlastně ani zmateční stížnost, která naopak jen dovozuje, že nalézací soud skutečnosti, zjištěné ohledně oněch dvou obžalovaných a dle jejího tvrzení

na oba stejně se vztahující ocenil v příčině každého jednotlivého z nich způsobem různým a že tento v rozsudku nevysvětlený a neodůvodněný postup soudu vedl k odsouzení jednoho a ke sprostění druhého z obou obžalovaných. Že tomu tak, prozrazuje sama zmáteční stížnost, shrnujíc své vývody v námitku, že veškeré důvody, o něž soud opírá odsouzení S-ovo, platí doslovně také v neprospěch obžalovaného L-a. Ostatně, jak bylo při rozboru zmáteční stížnosti obžalovaného Jana S-a dovedeno, nelze v pouhém bohoslužebném výkonu u oltáře bez jakéhokoliv dalšího svémocného nakládání s předměty majetku jiného spatřovati vykonání násilí na jmění a statku jiného. Nalézací soud zjišťuje, že L. zahrál na varhany a že tak učinil jediné za tím účelem, by je uchránil od poškození, ježto na ně hrála neuměle ruka nepovolaná. Toto jednání obžalovaného Václava L-a nelze rovněž označiti jako vykonání násilí na jmění a statku. Tu platí tytéž úvahy, jež v tomto směru byly vysloveny při výkladu zákonného pojmu »vykonání násilí na jmění a statku« ohledně obžalovaného Jana S-a. Tím ovšem padá také výtka zmatku dle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., již činí zmáteční stížnost státního zastupitelství rozsudku sprostujícímu obžalovaného L-a. Jako vesměs neodůvodněné dlužno označiti také vývody, jimiž odporuje zmáteční stížnost státního zastupitelství sprostující části rozsudkového výroku s hlediska důvodu zmátečnosti dle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. ohledně ostatních obžalovaných. Vždyť rozsudkové důvody neobsahují žádného zjištění a také zmáteční stížnost ani netvrdí, že tito obžalovaní nějaké a jaké násilí v kostele vykonali. Pouze ohledně obžalovaného Jana V-a zjišťuje rozsudek, že S-ovi pomáhal při oblékání jeho vlastního roucha. Když však předsevzetí bohoslužebného obřadu S-em u oltáře v katolickém kostele není považováno za vykonání násilí na jmění a statku, nelze také u obžalovaného V-a konstruovati spolupachatelství neb spoluvinu na jednání, jež žádným trestním činem není. Bylo proto zmáteční stížnost státního zastupitelství jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Čís. 1443.

Železniční strážník jest oprávněn stíhati i mimo těleso trati toho, kdo, neuposlechnuv jeho výzvy, opustiti trať, ho urazil.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1924, Kr I 582/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. července 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle Šu 312 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) Šu 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že zde není přestupku Šu 312 tr. zák., poněvadž prý vůbec neurazil strážníka F-a, nýbrž pouze odmítl jeho nevlídné výroky. Ani F. ani L. nebyli ve